Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
H. SAUGMANDSGAARD ØE
представено на 5 октомври 2016 година[1]

Дело C-430/15

Secretary of State for Work and Pensions
срещу
Tolley (починала, действаща чрез неин личен представител)

(Преюдициално запитване, отправено от Supreme Court of the United Kingdom (Върховен съд на Обединеното кралство)

„Преюдициално запитване — Социална сигурност на работниците мигранти — Помощ за издръжка на лица с увреждания (компонент „грижа“) — Регламент (ЕИО) № 1408/71 — Член 1, буква а) — Понятие за заето или самостоятелно заето лице — Член 4, параграф 1, буква а) — Парично обезщетение за болест — Член 13, параграф 2, буква е) — Приложим закон — Член 22, параграф 1, буква б) и параграф 2 — Прехвърлимост — Липса на предварително разрешение“

I – **Въведение**

1. Г-жа Tolley, британска гражданка, започва по време на пребиваването си в Обединеното кралство да получава компонента „грижа“ на Disability Living Allowance (помощ за издръжка на лица с увреждания, „наричана по-нататък „DLA“). Тази помощ ѝ е отпусната безсрочно. Пет години след смяната на пребиваването на заинтересованата, което вече е в Испания, органите на Обединеното кралство отказват правото ѝ да продължи да получава тази помощ, считано от момента на смяната на пребиваването ѝ, поради това че предвиденото от националното право условие за пребиваване не било изпълнено. Supreme Court of the United Kingdom (Върховен съд на Обединеното кралство) по същество иска от Съда да се установи дали правото на Съюза допуска такова условие за пребиваване.

1 — Език на оригинала: френски.

II – **Правна уредба**

A– *Правото на Съюза*

2. Регламент (ЕИО) № 1408/71[2] е заменен от Регламент (ЕО) № 883/2004[3], приложим, считано от 1 май 2010 г. С оглед на момента на настъпване на фактите в спора по главното производство[4] за този спор остава приложим Регламент № 1408/71 в редакцията след изменението и актуализацията му с Регламент (ЕО) № 118/97[5], изменен с Регламент (ЕО) № 1386/2001[6] (наричан по-нататък „Регламент № 1408/71“).

3. Член 1 от Регламент № 1408/71 предвижда:

„По смисъла на настоящия регламент:

а) „заето лице“ и „самостоятелно заето лице“ означава съответно:

i) всяко лице, което е осигурено задължително или доброволно за продължителен период, за един или повече рискове, обхванати от клоновете на схема за социална сигурност, за заети лица, за самостоятелно заети лица или от специалните схеми за държавни служители;

ii) всяко лице, което е задължително осигурено за един или повече от осигурителните рискове, обхванати от разглежданите в настоящия регламент клонове на социална сигурност, съгласно схема за социална сигурност на всички пребиваващи лица или на цялото работещо население, ако лицето:

— може да се определи като заето или самостоятелно заето лице в зависимост от начина на управление или финансиране на такава схема,

или

— ако не отговаря на тези критерии, задължително или продължително по избор е осигурено за друг посочен в приложение I осигурителен риск съгласно схема за заети или самостоятелно заети лица, или съгласно посочена в iii) схема, или отговаря на определението в приложение I, когато в съответната държава членка не съществува такава схема;

[…]

2 — Регламент на Съвета от 14 юни 1971 година за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица, самостоятелно заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността (ОВ L 149, 1971 г., стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 1, стр. 26).

3 — Регламент на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 166, 2004 г., стр. 1 и поправка в ОВ L 200, 2004 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 82 и поправка в ОВ L 33, 7.2.2008 г., стр. 12).

4 — Спорът в главното производство се отнася за правата на г-жа Tolley след 6 ноември 2002 г. (вж. т. 20 от настоящото заключение). За този спор следователно се прилага Регламент № 1408/71 в редакцията, която е била в сила тогава.

5 — Регламент на Съвета от 2 декември 1996 година (ОВ L 28, 1997 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5 том 4, стр. 35).

6 — Регламент на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2001 година (ОВ L 187, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5 том 6, стр. 51).

o) „компетентна институция“ означава:

i) институцията, при която съответното лице е осигурено в момента на подаване на заявлението за обезщетение;

или

ii) институцията, от която съответното лице има право или би имало право да получи обезщетение, ако то или член, или членове на семейството му пребивават на територията на държавата членка, в която се намира институцията

[…]

p) компетентна държава означава държавата членка, на чиято територия се намира компетентната институция;

[…]“.

4. Член 2, параграф 1 от Регламент № 1408/71 предвижда, че „[н]астоящият регламент се прилага за заети лица, самостоятелно заети лица и студенти, към които се прилага или е било прилагано законодателството на една или повече държави членки и, които са граждани на държава членка, или са лица без гражданство или бежанци, живеещи на територията на някоя от държавите членки, както и към членовете на техните семейства и преживелите ги лица“.

5. Член 4 от посочения регламент гласи:

„1. Настоящият регламент се прилага за цялото законодателство, което се отнася до следните клонове на социална сигурност:

а) обезщетения за болест и майчинство;

б) обезщетения за инвалидност […];

в) обезщетения за старост;

[…]“.

6. Член 10 параграф 1, първа алинея от същия регламент, озаглавен „Отмяна на клаузите за пребиваване — ефект на задължителното осигуряване върху възстановяването на вноски“, предвижда, че „[а]ко в настоящия регламент не е предвидено друго, придобитите съгласно законодателството на една или повече държави членки парични обезщетения за инвалидност, старост или за преживяло лице, пенсия за трудова злополука или професионална болест и помощи при смърт не подлежат на никакво намаление, изменение, спиране, отнемане или конфискация, поради факта, че получателят пребивава на територията на държава членка, различна от тази, в която се намира институцията, която отговаря за изплащането на обезщетенията“.

7. В съответствие с член 13, параграф 1 от Регламент № 1408/71, „[с]ъгласно членове 14в и 14е, лицата, за които се прилага настоящият регламент, са подчинени на законодателството само на една-единствена държава членка. Това законодателство се определя в съответствие с разпоредбите в настоящия дял“.

8. Член 13, параграф 2, буква а) от този регламент предвижда, че съобразно разпоредбите на членове от 14 до 17 от същия, „лице, което е заето на работа на територията на една държава членка, е подчинено на законодателството на тази държава […]“.

9. Член 13, параграф 2, буква е) от Регламента гласи, че „лице, за което престане да бъде приложимо законодателството на дадена държава членка, без за него да стане приложимо законодателството на друга държава членка в съответствие с някое от правилата по предходните алинеи или в съответствие с предвидените в членове от 14 до 17 изключения или особени разпоредби, е подчинено на законодателството на държавата членка, на чиято територия пребивава единствено съгласно разпоредбите на това законодателство“.

10. Член 19, параграф 1 от същия регламент, включен в раздел 2, озаглавен „Заети или самостоятелно заети лица и членове на техните семейства“, от глава 1, отнасяща се за обезщетенията за болест и майчинство от дял III, озаглавен „Особени разпоредби във връзка с различните категории обезщетения“, гласи:

„Заето или самостоятелно заето лице, което пребивава на територията на държава членка, различна от компетентната държава, и което отговаря на предвидените от законодателството на компетентната държава условия за придобиване на право на обезщетения, като при необходимост се вземат предвид разпоредбите на член 18, получава в държавата, в която пребивава:

[…]

б) предоставяните от компетентната институция парични обезщетения в съответствие с прилаганото от нея законодателство […]“.

11. Член 22, параграф 1 от Регламент № 1408/71, включен в същия раздел, е със следната редакция:

„Заето или самостоятелно заето лице, което отговаря на предвидените от законодателството на компетентната държава условия за придобиване на право на обезщетения, като при необходимост се вземат предвид разпоредбите на член 18, и:

[…]

б) което, след като е придобило право на обезщетения за сметка на компетентната институция, е получило разрешение от тази институция да се завърне на територията на държавата членка, в която пребивава или да смени пребиваването си на територията на друга държава членка;

[…]

има право на:

[…]

ii) предоставяните от компетентната институция парични обезщетения, в съответствие с разпоредбите на прилаганото от нея законодателство […]“.

12. Съгласно точка I, позиция „Обединено кралство“ от приложение I (озаглавено „Лица, включени в приложното поле на регламента“) към този регламент „[в]сяко лице, което е „зает източник на доходи“ (*employed earner*) или „самостоятелно зает източник на доходи“ (*self-employed earner*) по смисъла на законодателството на Великобритания или

законодателството на Северна Ирландия, се счита съответно за заето или самостоятелно заето лице по смисъла на член 1, буква а), ii) от регламента. Всяко лице, по отношение на което съгласно законодателството на Гибралтар се дължат вноски за „заето лице“ (*employed person*) или „самостоятелно заето лице“ (*self-employed person*), се счита съответно за заето или самостоятелно заето лице по смисъла на член 1, буква а), ii) от регламента“.

13. В съответствие с точка 19, позиция „Обединено кралство“ от приложение VI (озаглавено „Особен ред за прилагане на законодателството на някои държави членки“) към същия регламент:

„Съобразно евентуално сключени конвенции с отделни държави членки по смисъла на член 13, параграф 2, буква е) от регламента, и член 10б от регламента за прилагане, законодателството на Обединеното кралство спира да се прилага за всяко лице, което преди това е било подчинено на законодателството на Обединеното кралство като заето или самостоятелно заето лице, в края на последния един от следните три дни:

а) деня на смяна на мястото на пребиваване в другата държава членка, посочена в член 13, параграф 2, буква е);

[…]

в) последния ден на всеки период, през който е получавано обезщетение от Обединеното кралство за болест или майчинство (включително обезщетения в натура, за които Обединеното кралство е компетентната държава) или обезщетение за безработица, който:

i) е започнал преди датата на смяна на пребиваването в друга държава членка […]“.

14. Точка 20, позиция „Обединено кралство“ от приложение VI към същия регламент гласи:

„Фактът, че дадено лице е станало подчинено на законодателството на друга държава членка в съответствие с разпоредбите на член 13, параграф 2, буква е) от регламента, член 10б от регламента за прилагане и точка 19 по-горе, не възпрепятства:

а) прилагането спрямо него, от страна на Обединеното кралство като компетентна държава, на разпоредбите за заети или самостоятелно заети лица на дял III, глави 1 и 2, раздел 1, или член 40, параграф 2 от регламента, ако по смисъла на тези разпоредби лицето остава заето или самостоятелно заето лице и последно е било осигурено като такова съгласно законодателството на Обединеното кралство;

[…]“.

Б– *Правото на Обединеното кралство*

15. От акта за преюдициално запитване е видно, че DLA е обезщетение, независещо от вноски, обхващащо компонент „грижа“ и компонент „подвижност“. Отпускането на това обезщетение не е в зависимост от имущественото състояние на лицата, които се ползват от него, и не цели да компенсира евентуална липса на доходи. Целта му е да покрие допълнителните разходи, необходими за определени грижи или при невъзможност или практически затруднения в придвижването на лицата, които се ползват от него.

16. Съгласно член 71, параграф 6 от Social Security Contributions and Benefits Act 1992 (Закон от 1992 г. относно социалноосигурителните вноски и обезщетения) „[д]адено лице има право на [DLA] само ако отговаря на условията за пребиваване и присъствие в Обединеното кралство“. Тези условия са уточнени по-специално в член 2, параграф 1, буква а) от Social Security (Disability Living Allowance) Regulations 1991 (Правилник за социална сигурност относно помощите за издръжка на лица с увреждания от 1991 г.).

III – **Спорът в главното производство, преюдициалните въпроси и производството пред Съда**

17. Г-жа Tolley, британска гражданка, родена на 17 април 1952 г., е внасяла социалноосигурителни вноски в Обединеното кралство от 1967 г. до 1984 г. Впоследствие са ѝ били зачетени социалноосигурителни вноски до 1993—1994 г. Ако беше изпълнила условията за внесени осигурителни вноски при достигане на законоустановената пенсионна възраст, в съответствие със законодателството на Обединеното кралство тя щеше да придобие право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Тя обаче почива на 10 май 2011 г., преди да достигне тази възраст.

18. От 26 юли 1993 г. на заинтересованата е предоставен безсрочно компонентът „грижа“ на DLA, тъй като не е била в състояние да си приготвя храна.

19. На 5 ноември 2002 тя и съпругът ѝ сменят пребиваването си в Испания. Там г-жа Tolley не упражнява никаква професионална дейност.

20. През 2007 г. Secretary of State for Work and Pension (министър по въпросите на труда и пенсиите на Обединеното кралство, наричан по-нататък „министърът“) решава, че считано от 6 ноември 2002 г., тя вече няма право на тази помощ, тъй като вече не отговаря на условието за пребиваване, предвидено в това отношение от законодателството на Обединеното кралство.

21. Г-жа Tolley обжалва това решение пред First-tier Tribunal (Първоинстанционен съд, Обединено кралство). Той уважава жалбата, като приема, че по силата на член 10 от Регламент № 1408/71 тя има право да продължава да получава посочената помощ след смяна на пребиваването си в Испания.

22. Министърът обжалва това решение пред Upper Tribunal (Висш съд, Обединено кралство). Този съд най-напред приема, че тъй като заинтересованата е осигурена за риска старост поради направените в миналото социалноосигурителни вноски, тя е „заето лице“ по смисъла на член 1, буква а) от посочения регламент. След това същият съд потвърждава правото на г-жа Tolley да получава компонента „грижа“ на DLA. Той обаче основава този извод не на член 10 от Регламент № 1408/71, а на член 22, параграф 1, буква б) от същия регламент, тъй като квалифицира тази помощ като обезщетение за болест.

23. Приемайки, че е обвързан от своето предходно решение по дело The Commissioners for her Majesty's Revenue and Customs с/у Ruas[7], Court of Appeal (England & Wales) (Апелативен съд (Великобритания и Уелс), Обединено кралство) отхвърля жалбата на министъра срещу решението на Upper Tribunal (Висш съд). Тогава министърът сезира Supreme Court of the United Kingdom (Върховен съд на Обединеното кралство).

7 — [2010] EWCA Civ 291.

24. В този контекст Supreme Court of the United Kingdom (Върховен съд на Обединеното кралство) решава да спре производството по делото и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Правилно ли компонентът „грижа“ на [DLA] е квалифициран като обезщетение за инвалидност вместо като парично обезщетение за болест за целите на Регламент № 1408/71?

2) а) Престава ли да бъде подчинено на законодателството на Обединеното кралство за целите на член 13, параграф 2, буква е) от Регламент № 1408/71 лице, което съгласно вътрешното право на Обединеното кралство е престанало да се ползва от [DLA], поради това че се е преместило да живее в друга държава членка, и което преди преместването си е преустановило всякаква професионална дейност, но продължава да е осигурено срещу риска старост по системата за социална сигурност на Обединеното кралство?

б) Остава ли такова лице при всички положения подчинено на законодателството на Обединеното кралство с оглед на точка 19, буква в), [позиция „Обединено кралство“ от приложение VI към Регламент № 1408/71]?

в) Ако лицето е престанало да бъде подчинено на законодателството на Обединеното кралство по смисъла на член 13, параграф 2, буква е) от Регламент № 1408/71, длъжно ли е Обединеното кралство да приложи спрямо него разпоредбите на дял III, глава 1 от този регламент, или само разполага с възможност да направи това съгласно точка 20, [позиция „Обединено кралство“ от приложение VI към същия регламент]?

3) а) Приложимо ли е за целите на членове 19—22 от Регламент № 1408/71 широкото определение на понятието за заето лице в решение Dodl и Oberhollenzer ([C-543/03], EU:C:2005:364) в случаите, в които съответното лице е преустановило всякаква професионална дейност преди преместването си в друга държава членка, въпреки направеното в дял III, глава 1 от този регламент разграничение между заети и самостоятелно заети лица, от една страна, и безработни лица, от друга?

б) Ако това определение е приложимо, такова лице има ли право на прехвърляне на обезщетението по силата или на член 19, или на член 22 от Регламент № 1408/71? Може ли член 22, параграф 1, буква б) [от този регламент] да попречи правото на компонента „грижа“ на DLA на лице, претендиращо за обезщетение, да се препятства от изискване за пребиваване, наложено от националното законодателство при смяна на пребиваването в друга държава членка?“.

25. Г-жа Tolley, правителството на Обединеното кралство и норвежкото правителство, както и Европейската комисия представят писмени становища. Всички те, с изключение на норвежкото правителство, са представлявани и в съдебното заседание, състояло се на 8 юни 2016 г.

IV – **Анализ**

A– *Предварителни съображения*

26. В спора по главното производство се изисква да се установи дали след смяната на пребиваването си в Испания г-жа Tolley има право да продължава да се ползва за сметка на институцията на Обединеното кралство от компонента „грижа“ на DLA, който е започнала да получава преди тази смяна.

27. На първо място, Supreme Court of the United Kingdom (Върховен съд на Обединеното кралство) поставя въпроса дали тази помощ може да се квалифицира като обезщетение за инвалидност, след като Съдът по-рано я е счел за обезщетение за болест [8]. Ако това било така, г-жа Tolley би имала правото прехвърли това обезщетение на основание на член 10 от Регламент № 1408/71, който не допуска получаването на изброените в него обезщетения да се поставя в зависимост от условия за пребиваване. В тези обезщетения са включени обезщетенията за инвалидност, но не и обезщетенията за болест.

28. На второ място, тази юрисдикция иска да се установи дали, ако се приеме, че компонентът „грижа“ на DLA е обезщетение за болест, все пак г-жа Tolley е могла да прехвърли тази помощ при смяната на пребиваването си в Испания на основание на член 19, параграф 1 и/или на член 22, параграф 1, буква б) от същия регламент. От тази гледна точка посочената юрисдикция иска предварителни разяснения, за да определи в съответствие със стълкновителните норми на член 13, параграф 2 от Регламента приложимото спрямо заинтересованата законодателство след тази смяна.

29. Преди да пристъпя към разглеждането на тези въпроси, считам за полезно да се провери дали г-жа Tolley се включва в приложното поле на посочения регламент спрямо лицата, тъй като в хода на заседанието правителството на Обединеното кралство оспорва качеството ѝ на „заето или самостоятелно заето лице“ (наричано по-нататък „работник“) по смисъла на член 1, буква а) от същия регламент.

Б– *Приложно поле на Регламент № 1408/71 спрямо лицата*

30. Съгласно член 2, параграф 1 от Регламент № 1408/71, този регламент се прилага „за заети […или] самостоятелно заети лица […], към които се прилага или е било прилагано законодателството на една или повече държави членки“.

31. Не се оспорва, че за г-жа Tolley е била подчинена на законодателството на Обединеното кралство [9], след като е била включена в схемата за социална сигурност на тази държава членка, където в миналото е правила социалноосигурителни вноски [10].

32. Въпреки това правителството на Обединеното кралство твърди, че г-жа Tolley нямала качеството на работник, както то е определено в член 1, буква а) от този регламент. От една страна, за нея не се прилагала подточка i) от тази разпоредба, доколкото към момента на смяната на пребиваването си в Испания тя не е била осигурена съгласно схемата на социална сигурност, приложима за работниците. Тя не попадала, от друга страна, и в обсега на подточка ii) от тази разпоредба, тъй като, точка I, позиция „Обединено кралство“ от приложение I към същия регламент ограничавала приложното ѝ поле до лицата, които упражняват дейност, осигуряваща доходи.

8 — Решение от 18 октомври 2007 г., Комисия/Парламент и Съвет (C-299/05, EU:C:2007:608, т. 68).

9 — Съгласно член 1, буква й) от Регламент № 1408/71 понятието „законодателство“ означава в контекста на този регламент всички закони, подзаконови актове и други разпоредби, както и други мерки за прилагане, които се отнасят за клоновете и схемите на социална сигурност е, както и за специалните обезщетения, получавани без вноски.

10 — Условията за включване в схемата за социална сигурност се определят от националното право (вж. по-специално решения от 12 юли 1979 г., Brunori, 266/78, EU:C:1979:200, т. 5 и 6; от 7 юли 2005 г., Van Pommeren-Bourgondiën, C-227/03, EU:C:2005:431, т. 33 и от 19 март 2015 г., Kik, C-266/13, EU:C:2015:188, т. 51).

33. В това отношение отбелязвам, че от решението Martínez Sala [11] и последващата съдебна практика става ясно, че качеството на работник по смисъла на член 1, буква а) от Регламент № 1408/71 има всяко лице, което е „задължително или доброволно осигурено, дори само за един риск, по посочена в член 1, буква а) от [този] регламент обща или специална схема за социална сигурност и то независимо от съществуването на трудово правоотношение“.

34. Следователно едно лице може да има това качество дори когато изобщо не упражнява професионална дейност и обезщетението, което то иска да получи, не е свързано нито с предходен трудов стаж, нито с риск, за който то е осигурено [12].

35. В спора по главното производство както Upper Tribunal (Висш съд), така и Court of Appeal (England & Wales) (Апелативен съд (Англия и Уелс) са приели, че г-жа Tolley има качеството на работник по смисъла на Регламент № 1408/71, тъй като тя остава осигурена на основание на законодателството на Обединеното кралство за рисковете, изброени в член 4, параграф 1 от този регламент, по-специално за риска старост по смисъла на буква в) от тази разпоредба.

36. По-точно, констатирам, че тези съдилища приемат, че спрямо заинтересованата е приложим член 1, буква а), подточка ii), първо тире от посочения регламент, тъй като тя е била осигурена по схемата за социална сигурност, приложима спрямо всички пребиваващи лица, и че начините на управление и на финансиране на тази схема дават възможност тя да се определи като заето лице [13].

37. Както следва от акта за преюдициално запитване, Supreme Court of the United Kingdom (Върховен съд на Обединеното кралство) не подлага на съмнение този извод.

38. Следователно г-жа Tolley трябва да се квалифицира като работник въпреки факта, че не е получавала пенсия.

39. Действително в решение Dumont de Chassart [14] Съдът приема, че дори при това положение лицето има качеството на работник, щом би имало право на пенсия, ако беше доживяло пенсионна възраст. Най-общо, от съдебната практика става ясно, че качеството на работник по смисъла на Регламент № 1408/71 не зависи от настъпването на осигурителния риск [15].

40. Точка I, позиция „Обединено кралство“ от приложение I към този регламент не поставя под съмнение този извод. По този повод е достатъчно да се отбележи, че това приложение има значение само за прилагането на от на член 1, буква а), подточка ii), второ тире от посочения регламент. Според произнеслите се по спора в главното производство съдилища обаче за положението на г-жа Tolley е приложимо първото тире на тази точка.

41. Следователно моят анализ ще се основава на предпоставката, че заинтересованата се включва в приложното поле на Регламент № 1408/71 спрямо лицата.

11 — Решение от 12 май 1998 г. (C-85/96, EU:C:1998:217, т. 36). Вж. също така по-специално решения от 7 юни 2005 г., Dodl и Oberhollenzer (C-543/03, EU:C:2005:364, т. 30) и от 10 март 2011 г., Borger (C-516/09, EU:C:2011:136, т. 28).

12 — Например Съдът приема в решение Dodl и Oberhollenzer (решение от 7 юни 2005 г., C-543/03, EU:C:2005:364, т. 32—34), че лицата, които искат да получават австрийски семейни обезщетения, имат качеството на работник, ако националният съд потвърди, че са включени в австрийското здравно осигуряване.

13 — Вж. Secretary of State for Work and Pensions c/y LT (DLA) [2012] UKUT 282 (AAC) и Tolley c/y The Secretary of State for Work and Pensions [2013] EWCA Civ 1471.

14 — Решение от 21 февруари 2013 г. (C 619/11, EU:C:2013:92, т. 27—29). Съгласно преюдициалното запитване г-жа Tolley би могла да поиска пенсия само ако беше изпълнила условията за осигурителен стаж при навършване на законоустановената пенсионна възраст. Поради това според правителството на Обединеното кралство отпускането на такава пенсия било само бъдещо и вероятно, поради което г-жа Tolley нямала качеството на осигурена за риска старост. Въпреки това запитващата юрисдикция считала, че последната е била осигурена за този риск. Доколкото въпросът дали лицето е осигурено в рамките на схема за социална сигурност зависи от правото на съответната държава членка (вж. бележка под линия 11 от настоящото заключение), няма основание да се поставя под съмнение тази преценка.

15 — Решение от 10 март 2011 г., Borger (C-516/09, EU:C:2011:136, т. 30).

B– *Квалификация на компонента „грижа“ на DLA (първи въпрос)*

42. С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали квалификацията на компонента „грижа“ на DLA като обезщетение за болест по смисъла на член 4, параграф 1, буква а) от Регламент № 1408/71, която следва от решение Комисия/Парламент и Съвет [16], трябва да се преразгледа, тъй като има за цел да покрива траен и постоянен риск.

1. По допустимостта

43. Преди всичко правителството на Обединеното кралство твърди, че отговорът на този въпрос бил вече даден в посоченото решение. Следователно разпоредбите от правото на Съюза, чието тълкуване се иска, съставлявали acte éclairé по смисъла на решение Cilfit и др. [17]. Поради това първият въпрос бил недопустим.

44. Смятам, че в тези доводи се смесват, от една страна, задължението на съдилищата, чиито решения не подлежат на обжалване, да отправят до Съда преюдициален въпрос, когато пред тях се постави въпрос от правото на Съюза, и от друга страна, на допустимостта на такъв въпрос. Наистина теорията за „acte éclairé“, развита в решението Cilfit и др., предвижда само едно изключение от посоченото задължение [18]. Тя не засяга обаче допустимостта на преюдициалния въпрос [19].

45. Напротив, независимо от наличието на практика на Съда по разглеждания правен въпрос, националните юрисдикции запазват пълна свобода да сезират Съда [20]. Фактът, че разпоредбите, чието тълкуване е поискано, вече са били тълкувани от Съда, не е пречка той да се произнесе отново [21]. Така националните юрисдикции не са лишени от възможността чрез преюдициално запитване да искат от Съда да промени практиката си.

2. По същество

46. В практиката на Съда разграничаването на отделните категории социалноосигурителни обезщетения се основава върху естеството на риска, който те имат за цел да покриват [22].

47. В решение Комисия/Парламент и Съвет [23] Съдът квалифицира компонента „грижа“ на DLA като обезщетение за болест главно поради това че той има за цел да подпомогне лицата с увреждания, доколкото е възможно да превъзмогват увреждането си в ежедневните дейности. Безспорно е, че тази помощ, към момента на настъпване на фактите в спора по главното производство, преследва същата цел.

16 — Решение от 18 октомври 2007 г. (C-299/05, EU:C:2007:608, т. 68).

17 — Решение от 6 октомври 1982 г. (283/81, EU:C:1982:335, т. 21).

18 — Вж. по-специално решения от 6 октомври 1982 г., Cilfit и др. (283/81, EU:C:1982:335, т. 21) и от 1 октомври 2015 г., Doc Generici (C-452/14, EU:C:2015:644, т. 43 и цитираната съдебна практика).

19 — В решение от 27 март 1963 г., Da Costa и др. (28/62—30/62, EU:C:1963:6), на което се позовава правителството на Обединеното кралство, Съдът, след като установява, че вече се е произнесъл в предходно решение по въпрос, идентичен с поставения му преюдициалния въпрос, не обявява последния за недопустим, а препраща националната юрисдикция към това решение.

20 — Вж. решения от 6 октомври 1982 г., Cilfit и др. (283/81, EU:C:1982:335, т. 15) и от 17 юли 2014 г., Torresi (C-58/13 и C-59/13, EU:C:2014:2088, т. 32).

21 — Решение от 17 юли 2014 г., Torresi (C-58/13 и C-59/13, EU:C:2014:2088, т. 32 и цитираната съдебна практика).

22 — Вж. в този смисъл решение от 18 юли 2006 г., De Cuyper (C-406/04, EU:C:2006:491, т. 27).

23 — Решение от 18 октомври 2007 г. (C-299/05, EU:C:2007:608, т. 66—68).

48. Запитващата юрисдикция по същество поставя под съмнение тази квалификация, тъй като посочената помощ имала белези, аналогични на тези на обезщетенията, изброени в член 10 от Регламент № 1408/71, доколкото те се отпускат под формата на дългосрочни или еднократни обезщетения, свързани с постоянни условия.

49. Подчертавайки, че в контекста на спора по главното производство не оспорва квалификацията на компонента „грижа“ на DLA като обезщетение за болест, представителят на г-жа Tolley навежда също някои доводи за квалификацията ѝ като обезщетение за инвалидност по смисъла на член 4, параграф 1, буква б) от този регламент. В частност този подход намира опора в решение Stewart [24], в което Съдът подчертава временния характер на обезщетенията за болест. Представителят на г-жа Tolley изтъква освен това, че делото, по което е постановено решение Комисия/Парламент и Съвет [25], се отнася за разграничаването на обезщетенията за социална сигурност и специалните обезщетения, независещи от вноски. Следователно в него Съдът не разграничава обезщетенията за болест и обезщетенията за инвалидност.

50. Според мен тези съображения не дават основание да се счита, че Съдът се е отклонил от квалификацията на компонента „грижа“ на DLA, приета в това решение.

51. Първо, несъмнено от решение Stewart [26] е видно, че по начало обезщетенията за болест покриват риска, свързан с болестно състояние, водещо до временно спиране на дейността на лицето, докато обезщетенията за инвалидност покриват риска от негодност за полагане на труд, когато е вероятно тя да е постоянна или продължителна.

52. Тази констатация обаче не може да въздигне в определящ критерий за нейната квалификация периода, който покрива съответното обезщетение. В това отношение в решение Комисия/Парламент и Съвет [27] Съдът отхвърля този критерий като ирелевантен, тъй като продължителността на периода на негодност за полагане на труд, покрита от помощта за инвалидност, която той квалифицира като обезщетение за болест, не променя неговата крайна цел.

53. В решение Da Silva Martins [28] Съдът изтъква също така, че „за разлика от обезщетенията за болест strictu sensu, по принцип не се предвижда обезщетенията за риска нужда от чужда помощ, които обикновено са дългосрочни, да се изплащат за кратки периоди от време“. Той приема също така, че независимо от някои сходни белези, които последните могат да имат с обезщетенията за инвалидност или за старост, продължителността на помощта за нужда от чужда помощ не поставя под съмнение класификацията им като обезщетение за болест [29].

54. Второ, ако Съдът не разглежда специално разграничението между обезщетенията за болест и за инвалидност в решение Комисия/Парламент и Съвет [30], в решение Molenaar [31] той се произнася по този въпрос. В него дългосрочно обезщетение за нужда от чужда помощ се квалифицира като обезщетение за болест по-специално поради това че то цели общо

24 — Решение от 21 юли 2011 г. (C-503/09, EU:C:2011:500, т. 37).

25 — Решение от 18 октомври 2007 г. (C-299/05, EU:C:2007:608).

26 — Решение от 21 юли 2011 г. (C-503/09, EU:C:2011:500, т. 37 и 38).

27 — Решение от 18 октомври 2007 г., Комисия/Парламент и Съвет (C-299/05, EU:C:2007:608, т. 63). Това уточнение се отнася за шведските помощи за инвалидност, които са предмет и на жалбата за отмяна, по повод на която е постановено това решение.

28 — Решение от 30 юни 2011 г. (C-388/09, EU:C:2011:439, т. 48).

29 — Решение от 30 юни 2011 г., Da Silva Martins (C-388/09, EU:C:2011:439, т. 48).

30 — Решение от 18 октомври 2007 г. (C-299/05, EU:C:2007:608).

31 — Решение от 5 март 1998 г. (C-160/96, EU:C:1998:84).

подобряване на жизненото равнище на нуждаещите се от чужда помощ лица чрез компенсиране на допълнителните разходи, до които води състоянието, в което те се намират [32]. По същите съображения Съдът запазва тази квалификация за сходни обезщетения, по-специално в решенията Jauch [33] и Hosse [34]. Компонентът „грижа“ на DLA обаче преследва също такава цел.

55. От друга страна, при липсата на разпоредби в Регламент № 1408/71, отнасящи се специално за обезщетенията за риска нужда от чужда помощ, изборът на Съда да ги счита, дори когато са дългосрочни, като обезщетения за болест, има обаче известни предимства по отношение на правната сигурност и на прозрачността.

56. В тази насока подчертавам, че националните законодателства на държавите членки предвиждат голямо разнообразие от обезщетения за нужда от чужда помощ, като някои от тях имат сходни белези с обезщетенията за инвалидност, а други приличат повече на обезщетения за старост или дори на семейните обезщетения. Поради това свързването на всяко обезщетение за нужда от чужда помощ за всеки отделен случай с определен клон на съответната социална сигурност създава опасност не само да усложни квалифицирането на обезщетенията за нужда от чужда помощ, но и прави непредвидим резултата, като по този начин накърнява правната сигурност [35].

57. Поради това приемам, че компонентът „грижа“ на DLA съставлява обезщетение за болест. Ето защо то не се включва в материалното приложно поле на член 10 от Регламент № 1408/71 и следователно не може да бъде прехвърлено на това основание.

Г– *Определяне на приложимия закон (втори въпрос)*

1. Уводни бележки

58. С втория си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи на кое законодателство е била подчинена г-жа Tolley към момента на настъпване на фактите в основата на спора в главното производство по силата на стълкновителните норми на член 13, параграф 2 от Регламент № 1408/71. По-точно, тази юрисдикция поставя въпроса дали законодателството на Обединеното кралство е престанало да се прилага по смисъла на член 13, параграф 2 от този регламент спрямо заинтересованата след смяната на пребиваването ѝ в Испания, поради което тя е била подчинена на испанското законодателство.

59. Струва ми се уместно най-напред да се разяснят последиците от отговора, който ще даде Съдът на този въпрос.

60. От една страна, ако законодателството на Обединеното кралство е продължавало да се прилага за г-жа Tolley, стълкновителната норма на член 13, параграф 2, буква е) от посочения регламент не би намерила приложение. Затова следва да се приеме, че заинтересованата е останала подчинена на това законодателство в съответствие със стълкновителните норми,

32 — Решение от 5 март 1998 г., Molenaar (C-160/96, EU:C:1998:84, т. 22—25). Вж. също така решение от 8 юли 2004 г., Gaumain-Cerri и Barth (C-502/01 и C-31/02, EU:C:2004:413, т. 19 и 20).

33 — Решение от 8 март 2001 г. (C-215/99, EU:C:2001:139, т. 28).

34 — Решение от 21 февруари 2006 г. (C-286/03, EU:C:2006:125, т. 48). Вж. в същия смисъл решения от 18 октомври 2007 г., Комисия/Парламент и Съвет (C-299/05, EU:C:2007:608, т. 61) и от 30 юни 2011 г., Da Silva Martins (C-388/09, EU:C:2011:439, т. 43—48).

35 — Вж. в тази насока *Jorens*, Y., et al. Coordination of Long-term Care Benefits — current situation and future prospects. Think Tank Report 2011, Training and Reporting on European Social Security, достъпно на http://www.tress-network.org/EUROPEAN%20RESOURCES/EUROPEANREPORT/trESSIII_ThinkTankReport-LTC_20111026FINAL_amendmentsEC-FINAL.pdf, p. 41 и 42.

предвидени в член 13, параграф 2, букви а)—д) от същия регламент [36]. Следователно Обединеното кралство безспорно остава „компетентна държава“ по смисъла на член 22, параграф 1, буква б) от същия регламент. На това основание то е задължено да продължава да изплаща на г-жа Tolley компонента „грижа“ на DLA след смяната на пребиваването ѝ в Испания (ако тя е получила разрешение за това — ще се върна на този въпрос).

61. От друга страна, ако законодателството на Обединеното кралство беше престанало да се прилага за г-жа Tolley, в съответствие с член 13, параграф 2, буква е) от Регламент № 1408/71 тя би била подчинена на испанската схема за социална сигурност. По-нататък би следвало да се определи дали от изложеното произтича, че Обединеното кралство вече не е „компетентна държава“ по смисъла на член 22, параграф 1, буква б) от този регламент — така че заинтересованата да не може да се позовава на това — или че въпреки това тази разпоредба може да се приложи, тъй като Обединеното кралство остава „компетентна държава“ по смисъла на тази разпоредба поради факта, че нейното законодателство е било приложимо към момента, в който е поискано отпускането на обезщетението, чието прехвърляне е поискано.

62. Нито в акта за преюдициално запитване обаче, нито в представените пред Съда становища не се посочва дали към момента на настъпване на фактите в основата на спора по главното производство испанското право предвижда обезщетения за риска, покрит от компонента „грижа“ на DLA [37].

2. За понятието „законодателство“ по смисъла на член 13, параграф 2, буква е) от Регламент № 1408/71

63. Запитващата юрисдикция изпитва съмнение дали „законодателство“ по смисъла на член 13, параграф 2, буква е) от Регламент № 1408/71 означава всяко законодателство в областта на социалната сигурност или само това относно обезщетението, чието получаване се иска. Тя пита по-специално дали в контекста на спора по главното производство запазването на евентуално право да се получи пенсия от институцията на Обединеното кралство изключва възможността да се направи извод, че по смисъла на тази разпоредба законодателството на тази държава членка е престанало да се прилага спрямо г-жа Tolley.

64. В тази насока ми изглежда полезно най-напред да се разграничи въпросът за определянето на приложимото законодателство от въпроса за запазване на придобитите права [38].

65. Определянето като приложимо законодателство на законодателството на една държава членка (наричана „компетентна държава“ или „държава на осигуряването“) води до прилагане на схемата за социална сигурност на тази държава членка спрямо съответния работник. Евентуално този работник заплаща там социални вноски и/или получава обезщетения, ако настъпи един от рисковете, покрити в тази схема. Съгласно принципа за прилагане на законодателството само на една държава членка, установен в член 13, параграф 1 от Регламент

36 — В акта за преюдициално запитване не се уточнява на какво основание г-жа Tolley е правила вноски за социална сигурност в миналото.

37 — Доколкото ми е известно, едва от 1 януари 2007 г. в испанското право започва постепенното въвеждане на механизъм на подпомагане при нужда от чужда помощ със Закон 39/2006 от 14 декември 2006 г. относно насърчаване на индивидуалната самостоятелност и подпомагането на нуждаещите се от чужда помощ лица (BOE № 299 от 15 декември 2006 г., стр. 44142). Тази преценка обаче е от компетентността на запитващата юрисдикция.

38 — Вж. в този смисъл решения от 12 юни 1986 г., Ten Holder (302/84, EU:C:1986:242, т. 22) и от 10 юли 1986 г., Luijten (60/85, EU:C:1986:307, т. 15).

№ 1408/71, всеки работник е подчинен на едно и само на едно [39] национално законодателство в областта на социалната сигурност. От тази гледна точка член 13, параграф 2 от този регламент цели, от една страна, да се избегне едновременното прилагане на няколко национални законодателства и произтичащите от това усложнения и от друга страна, да се избегне положение, при което работникът да няма защита в областта на социалната сигурност поради приложимото за него законодателство [40].

66. Запазването на придобити права се отнася главно до запазване на правото да се получава обезщетение за социална сигурност след смяна на пребиваването на работник в друга държава членка, различна от тази, съгласно законодателството на която то е било придобито (или предстои да бъде придобито) [41].

67. Така няколко от разпоредбите на Регламент № 1408/71 са насочени към това да се гарантира, че придобитите или в процес на придобиване права се запазват дори когато поради смяна на пребиваването на работника се променя приложимото за него законодателство. По-специално член 10 от този регламент предвижда правото да се запазват именно паричните обезщетения за инвалидност и за старост. Що се отнася до обезщетенията за болест, струва ми се, че член 19 и член 22, параграф 1, буква б) от този регламент също установяват такова право [42].

68. Работникът може следователно да бъде включен в схемата за социална сигурност на една държава членка, като едновременно с това получава от друга държава членка, в чиято схема не е включен, обезщетение, определено на основа на правата, които той е придобил по-рано в същата държава членка. Когато в схемата за социална сигурност на държавата членка, в която той е включен, също се осигурява рискът, покрит от това обезщетение, правилата за недопускане на натрупване, предвидени от правото на Съюза и от националните законодателства не допускат получаването на няколко сходни обезщетения за един и същ осигурителен период [43].

69. Всякакво двусмислие в това отношение вече е премахнато от законодателя с приемането на Регламент № 883/2004, като в член 11, параграф 3, буква д) от него, в който се възпроизвежда по същество член 13, параграф 2, буква е) от Регламент № 1408/71, се предвижда изрично, че установената в него стълкновителна норма действа, „без да се засягат останалите разпоредби на настоящия регламент, гарантиращи [на съответните лица] обезщетения съгласно законодателството на една или повече други държави членки“.

39 — Всяка държава членка обаче разполага с възможността при определени условия да отпуска социалноосигурителни обезщетения на работници, които са включени в схемата за социална сигурност на друга държава членка (вж. по-специално решения от 20 май 2008 г., Bosmann, C-352/06, EU:C:2008:290, т. 31; от 12 юни 2012 г., Hudzinski и Wawrzyniak, C-611/10 и C-612/10, EU:C:2012:339, т. 68 и от 11 септември 2014 г., B., C-394/13, EU:C:2014:2199, т. 28). Освен това принципът за прилагане на законодателството само на една държава членка допуска работник, който е включен в задължителна схема за социална сигурност на държавата членка по местопребиваването си, ако желае, да остане включен в схемата на държавата членка по последната му месторабота за клонове, за които той вече е престанал да бъде задължително осигурен (решение от 7 юли 2005 г., Van Pommeren-Bourgondiën, C-227/03, EU:C:2005:431, т. 36—38).

40 — Вж. по-специално решение от 7 юли 2005 г., Van Pommeren-Bourgondiën (C-227/03, EU:C:2005:431, т. 34 и цитираната съдебна практика).

41 — По-конкретно, лице, което работи в една държава членка (или последователно в няколко държави членки), обикновено придобива там право на пенсия, което запазва след смяна на пребиваването си в друга държава членка. В член 17а от Регламент № 1408/71 се има предвид този случай, тъй като се прилага за лица, които са подчинени на законодателството на държавата членка по тяхното пребиваване, но едновременно с това са пенсионери съгласно законодателството на друга държава членка.

42 — Вж. в този смисъл заключението на генералния адвокат Jacobs по дело Kuusijärvi (C-275/96, EU:C:1997:613, т. 65) и заключението на генералния адвокат Cruz Villalón по дело Stewart (C-503/09, EU:C:2011:159, т. 47).

43 — Вж. по-специално членове 12, 46а, 46б, 46в и 76 от Регламент № 1408/71, както и членове 7—10а от Регламент (ЕИО) № 574/72 на Съвета от 21 март 1972 година относно определяне на реда за прилагане на Регламент № 1408/71 (ОВ L 74, 1972 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5 том 1, стр. 74).

70. С оглед на тези съображения считам, че законодателството на една държава членка „преста[ва] да бъде приложимо“ за работника по смисъла на член 13, параграф 2, буква е) от Регламент № 1408/71, когато този работник се окаже извън схемата за социална сигурност на тази държава членка, независимо дали запазва придобитите или в процес на придобиване права [44].

71. Поради това обстоятелството, че г-жа Tolley е продължила да бъде осигурена за риска старост в Обединеното кралство не е пречка правото на тази държава членка да престане да се прилага за нея по смисъла на член 13, параграф 2, буква е) от Регламент № 1408/71.

3. За момента, от който правото на Обединеното кралство е престанало да бъде приложимо за г-жа Tolley

72. Съгласно член 10б от Регламент № 574/72 датата и условията, при които законодателството на една държава членка престава да бъде приложимо, се определят от тази държава членка [45].

73. В точка 19, позиция „Обединено кралство“ от приложение VI към Регламент № 1408/71 е декларирано, че по същество законодателство на тази държава членка спира да се прилага за лицата по смисъла на член 13, параграф 2, буква е) от този регламент след настъпване на последното по дата от изброените в тази точка събития.

74. Според правителството на Обединеното кралство това законодателство е престанало да бъде приложимо за г-жа Tolley от деня, следващ този на смяната на пребиваването ѝ в Испания съгласно посочената точка 19, буква а) (тоест през 2002 година).

75. Противно на това, представителят на г-жа Tolley твърди, че датата, от която е престанало да се прилага законодателството на Обединеното кралство, е денят, следващ последния ден от периода на получаване на компонента „грижа“ на DLA, започнал да тече преди датата на смяната на пребиваването ѝ, съгласно посочената точка 19, буква в), подточка i) (тоест през 2007 година). В това отношение той изтъква, че заинтересованата е продължавала да получава тази помощ през периода 2002—2007 година, независимо че по-късно министърът приема, че тя вече е нямала право на това за този период съгласно законодателството на Обединеното кралство.

76. Подобно на Комисията считам, че тъй като датата и условията, при които законодателството на една държава членка престава да бъде приложимо за едно лице, се определят от вътрешното право на тази държава членка, запитващата юрисдикция трябва да определи дали положението на г-жа Tolley се урежда от точка 19, буква а) или от точка 19, буква в), подточка i), позиция „Обединено кралство“ от приложение VI към Регламент № 1408/71.

44 — Както отбелязва генералният адвокат Jacobs в заключението си по дело Kuusijärvi (C-275/96, EU:C:1997:613, т. 54), „фактът, че законодателството на [последната държава, в която лицето е било заето] спира да се прилага, не означава задължително, нито дори обичайно, че това лице губи едновременно с това правото си да продължи да получава [обезщетението, отпуснато му от тази държава]“.

45 — Вж. в този смисъл решение от 3 май 2001 г., Комисия/Белгия (C-347/98, EU:C:2001:236, т. 31).

Д– *Запазване на обезщетението за компонент „грижа“ на DLA на основание член 19, параграф 1 и/или член 22, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71 (трети въпрос)*

1. Уводни бележки

77. С третия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали ако законодателството на Обединеното кралство е престанало да се прилага за г-жа Tolley по смисъла на член 13, параграф 2, буква е) от Регламент № 1408/71 поради смяната на пребиваването ѝ, въпреки това тя би имала правото да продължава да получава компонента „грижа“ на DLA на основание член 19, параграф 1 и/или член 22, параграф 1, буква б) от този регламент [46].

78. Правителството на Обединеното кралство и норвежкото правителство, както и Комисията твърдят, че положението на заинтересованата не се включва в приложното поле на тези разпоредби като изтъкват главно следните доводи:

— първо, правителството на Обединеното кралство и Комисията твърдят, че г-жа Tolley нямала качеството на работник по смисъла на тези разпоредби, които се отнасят само за лицата, които упражняват професионална дейност към момента на заявлението за отпускане на разглежданото обезщетение, и

— второ, правителството на Обединеното кралство и норвежкото правителство считат, че Обединеното кралство не било „компетентна държава“ по смисъла на посочените разпоредби [47]. Това понятие се отнасяло за държавата членка, чието законодателство е приложимо съгласно стълкновителните норми, установени в член 13, параграф 2 от Регламент № 1408/71 през периода, за който е поискано запазване на разглежданото обезщетение — а именно според тези правителства Испания — а не за тази, чието законодателство е приложимо към момента на заявлението за отпускане на това обезщетение.

79. За да могат да се отхвърлят тези доводи, трябва да се установи дали член 19, параграф 1 и/или член 22, параграф 1, буква б) от този регламент забраняват държава членка да обуславя запазването на обезщетението за болест от условие за пребиваване. В такъв случай при положителен отговор ще трябва да се изследват последиците, свързани с липсата на разрешение, издадено преди смяната на пребиваването на получаващото го лице.

80. Преди да се анализират тези въпроси, струва ми се полезно да подчертая, че в тези разпоредби не се прави разграничение между обезщетенията за болест „stricto sensu“ и обезщетенията, предназначени да покриват риска за нужда от чужда помощ, които за разлика от първите са предназначени да се изплащат дългосрочно [48]. Ето защо при тълкуването на тези разпоредби следва да се държи сметка общо и за двата вида обезщетения.

46 — Съдът вече се е произнесъл в решение Da Silva Martins (решение от 30 юни 2011 г., C-388/09, EU:C:2011:439) относно прехвърлимостта на обезщетения, предназначени да покриват риска за нужда от чужда помощ, които съответното лице е започнало да получава за сметка на институция на една държава членка след смяна на пребиваването си в друга държава членка. Той обаче разглежда тази проблематика от гледна точка не на член 19, параграф 1 или на член 22, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71, а на членове 27 и 28 от този регламент. Поради това тези разпоредби, които се прилагат за „пенсионерите“, не се отнасят за положението на г-жа Tolley. В действителност тя не е била пенсионер нито по правото на Обединеното кралство, нито по испанското право.

47 — В съдебното заседание Комисията изглежда поддържа това становище (вж. бележка под линия 54 от настоящото заключение).

48 — Вж. точка 53 от настоящото заключение.

81. Законодателят е могъл, ако е считал за необходимо, да добави в Регламент № 1408/71 разпоредби специално за обезщетенията за покриване на риска нужда от чужда помощ, с които да ги подчини на особен режим с оглед по-специално на финансовите въпроси, с които те са свързани.

2. За приложното поле съответно на член 19 и на член 22, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71

82. Както Съдът констатира в решение Von Chamier-Glisczinski [49], член 19 и член 22, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71 се отнасят до различни ситуации и следователно имат различни цели.

83. Член 22, параграф 1, буква б) от този регламент (съдържащ се под заглавието „[з]авръщане или смяна на пребиваването в друга държава членка по време на болест или майчинство“), се отнася за положението на лице, което сменя пребиваването си от държавата членка, където е започнал да получава обезщетение за болест или за майчинство, в друга държава членка. Тази разпоредба обуславя запазването на това обезщетение от разрешение на компетентната институция на първата държава членка.

84. Обратно, според мен с член 19 от същия регламент (озаглавен „Пребиваване в държава членка, различна от компетентната държава — общи правила“) — който не предвижда такова условие — се дава възможност само на работник, който към момента на заявлението за такова обезщетение вече пребивава в друга държава членка, различна от тази, в която работи, да получава обезщетение в държавата членка по пребиваването си [50].

85. Това тълкуване произтича по-специално от систематичния прочит на същия регламент. Наистина, ако член 19 от него се прилагаше, когато работникът е започнал да получава разглежданото обезщетение преди смяната на пребиваването си — тоест в положение, за което се прилага също и член 22, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71 — условието за разрешение, предвидено от последната разпоредба, би било лишено от полезно действие.

86. Тъй като г-жа Tolley започва да получава компонента „грижа“ на DLA по време на пребиваването си в Обединеното кралство, трябва да се разгледа положението ѝ от гледна точка само на член 22, параграф 1, буква б) от Регламента.

3. За понятието „работник“ по смисъла на член 22, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71

87. Според текста на първата част от третия въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали лице в положението на г-жа Tolley има качеството на работник по смисъла на член 22, параграф 1 от Регламент № 1408/71, така че да попадне в приложното поле на тази разпоредба.

88. Според представителя на г-жа Tolley понятието работник имало еднакъв обхват във всички разпоредби на този регламент. Поради това, след като тя отговаряла на определението за работник по смисъла на член 1, буква а) от посочения регламент, тя трябвало да се счита като такава за целите на прилагането на член 22, параграф 1 от същия регламент.

49 — Решение от 16 юли 2009 г. (C-208/07, EU:C:2009:455, т. 46).

50 — В решение от 16 юли 2009 г., Von Chamier-Glisczinski (C-208/07, EU:C:2009:455, т. 44-46), Съдът, без да прави разлика в приложното поле съответно на член 19, параграф 1 и на член 22, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71, приема, че фактът, че жалбоподателката сменя пребиваването си от Германия в Австрия, след като вече получава германски обезщетения за болест, които тя иска да пренесе, е в подкрепа на прилагането на втората от тези разпоредби.

89. Напротив, правителството на Обединеното кралство и Комисията твърдят, че понятието за работник по смисъла на членове 19—22 от Регламент № 1408/71 имало свое собствено значение. Това понятие обхващало само работниците, активни към момента, в който искат да получат разглежданите обезщетения на основание на една от тези разпоредби.

90. Тези доводи изглежда противоречат на решение Pierik[51], от което следва, че член 22, параграф 1, буква б) от същия регламент, в който става въпрос за работник, няма за цел да ограничи приложното поле на тази разпоредба до активните работници за сметка на неактивните работници.

91. Освен това, след като понятието за работник е определено в член 1, буква а) от същия регламент, според мен законодателят има предвид, че когато се използва този израз в други разпоредби от Регламента, с него се означават лицата, обхванати от това определение. Обратно, както се отбелязва от представителя на г-жа Tolley, когато законодателят е искал да означи специално активните работници, той използва друга терминология[52].

92. Затова считам, че ако г-жа Tolley има качеството на работник по смисъла на член 1, буква а) от този регламент, тя има това качество и по смисъла на член 22, параграф 1, буква б) от същия регламент.

93. Този извод не се променя от изтъкнатия от правителството на Обединеното кралство и от норвежкото правителство, както и от Комисията довод, че разликата между, от една страна, работниците (положението на които се урежда от членове 19—22 от Регламент № 1408/71, съдържащи се в дял III, глава 1, раздел 2 от този регламент) и от друга страна, безработните лица (за които се отнася член 25 от този регламент, съдържащ се в раздел 3 от тази глава) губела изцяло смисъла си, ако лицата, които окончателно са престанали да упражняват професионална дейност, се считат за работници.

94. В тази насока отбелязвам, че ако г-жа Tolley не беше считана за работник по смисъла на членове 19—22 от посочения регламент, за нея не би била приложима нито една от съответните разпоредби на дял III, глава 1 от същия регламент. Наистина тя не би могла да бъде квалифицирана като лице, претендиращо пенсия или пенсионер по смисъла на разпоредбите на дял III, глава 1, раздели 4 и 5 от Регламент № 1408/71. Според мен членове 19—22 от този регламент следва да се прилагат за положения, които не са уредени от специалните разпоредби, съдържащи се в раздели 3—5 от тази глава. Същото важи независимо от обстоятелството, че такова прилагане може да позволи прехвърляне на обезщетение за болест в полза на лице, което се намира в положението на г-жа Tolley, макар че може да се окаже, че други категории икономически неактивни лица не биха могли да се възползват от това.

51 — Решение от 31 май 1979 г. (182/78, EU:C:1979:142, т. 7). В това отношение Съдът не прави разлика в зависимост от това дали работникът е спрял окончателно или временно всякаква професионална дейност.

52 — Така член 13, параграф 2, букви а) и б) от Регламент № 1408/71 се отнася за „лице, което е заето на работа“, и за „лице, което е самостоятелно заето“.

4. За понятието„компетентна държава“ по смисъла на член 22, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71

а) Изложение на проблема

95. Разглеждането на втората част от третия въпрос изисква най-напред да се изясни понятието „компетентна държава“ по смисъла на член 22, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71 и за тази цел да се уточни съотношението на тази разпоредба с член 13, параграф 2, буква е) от Регламента.

96. Настоящото дело поставя въпроса дали в положение като разглежданото в главното производство компетентна държава по смисъла на член 22, параграф 1, буква б) от същия регламент означава държавата, чието законодателство е приложимо след смяна на пребиваването на работника, или държавата, в съответствие със законодателството на която са били придобити правата на обезщетения за болест.

97. Правителството на Обединеното кралство и норвежкото правителство подкрепят първата от тези две алтернативи. Щом Испания трябвало да се счита за компетентна държава[53], член 22, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71, който се отнасял за положението на работниците, пребиваващи в държава членка, различна от компетентната държава, не се прилагал[54].

98. Накрая, този подход водел до това да се приеме, че член 22, параграф 1, буква б) от посочения регламент не позволява на лице, прекратило всякаква професионална дейност, да получава обезщетенията за болест, придобити в държавата членка по мястото на последната си заетост, след смяна на пребиваването си в друга държава членка. Поради това по силата на член 13, параграф 2, буква е) от Регламента член 22, параграф 1, буква б) от същия се прилагал само за работниците, активни към момента на смяната на пребиваването си.

99. Представителят на г-жа Tolley от своя страна защитава втората от тези алтернативи. Член 13, параграф 1, буква е) от този регламент не засягал правото на прекратилия всякаква професионална дейност работник след като смени пребиваването си в друга държава членка, да продължи да получава обезщетенията за болест, които е започнал да получава в първата държава членка.

100. По изложените по-нататък съображения намирам този подход за убедителен.

б) Буквално тълкуване

101. По силата на разпоредбите на член 1, буква о), подточка i) и буква р) от Регламент № 1408/71 „компетентна държава“ означава по-специално държавата членка, на чиято територия се намира институцията, при която съответното лице е осигурено „в момента на подаване на заявлението за обезщетение“[55].

53 — Според правителството на Обединеното кралство това е така от деня, следващ смяната на пребиваването на г-жа Tolley в тази държава. (вж. т. 74 от настоящото заключение).

54 — В съдебното заседание Комисията изглежда защитава същия подход, твърдейки, че член 22, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71 се отнасял само за икономически активните лица, а за икономически неактивните лица се прилагало законодателството на държавата членка по тяхното пребиваване.

55 — Има се предвид също и държавата членка, на чиято територия се намира „институцията, от която съответното лице има право или би имало право да получи обезщетение, ако то […] пребивава[…] на територията на държавата членка, в която се намира институцията“.

102. Според мен в съответствие с това определение „компетентната държава“, посочена в член 22, параграф 1, буква б) от този регламент, означава тази държава, която е била компетентна, на основание на разпоредбите на дял II, *към момента на придобиване на правото* на обезщетението, чието прехвърляне се иска. В конкретния случай става въпрос за Обединеното кралство, след като г-жа Tolley е подала там заявлението си за получаване на разглежданото в главното производство обезщетение няколко години преди смяната на пребиваването си в Испания.

103. В подкрепа на това тълкуване отбелязвам най-напред, че подобен времеви аспект е свързан вече с понятието за „компетентна държава“ в контекста на една друга разпоредба от посочения регламент, по-точно член 71, параграф 1, буква а)[56] от него. Както следва от решение Adanez-Vega[57], това понятие означава държавата, която е компетентна *към момента на последната заетост* на заинтересования.

104. По-нататък, според мен също в този смисъл точка 20, позиция „Обединено кралство“ от приложение VI към Регламент № 1408/71 предвижда, че „[ф]актът, че дадено лице е станало подчинено на законодателството на друга държава членка в съответствие с разпоредбите на член 13, параграф 2, буква е) [от този] регламент[…] не възпрепятства“ по-специално „прилагането спрямо него, от страна на Обединеното кралство като компетентна държава, на разпоредбите за заети или самостоятелно заети лица на дял III, глав[а] 1 [относно обезщетенията за болест и майчинство][…], ако по смисъла на тези разпоредби лицето остава заето или самостоятелно заето лице и последно е било осигурено като такова съгласно законодателството на Обединеното кралство“.

105. Тази точка сочи, че Обединеното кралство допуска възможността да остане компетентна държава по смисъла на разпоредбите на дял III, глава 1 от Регламент № 1408/71 дори когато законодателство на тази държава членка престава да се прилага за работника по смисъла на член 13, параграф 2, буква е) от този регламент. Според мен в посочената точка следователно се констатира, че тази разпоредба не възпрепятства прилагането на разпоредбите на дял III от Регламента относно запазване на придобитите права, сред които е и член 22, параграф 1, буква б).

106. Накрая, запазването на правото на парично обезщетение за болест, получавано от една държава членка дори при промяна на приложимото законодателство поради смяна на пребиваването на лицето, което я получава в друга държава членка, съответства на положението, което преобладава сега при действието на Регламент № 883/2004. Наистина този регламент не съдържа специална разпоредба, предвиждаща запазване на правото да се получават обезщетенията за болест, аналогична на член 22, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71. В член 7 от него обаче се съдържа разпоредба за отмяна на правилата за пребиваване, която обхваща всички парични обезщетения за социална сигурност (а не само тези, изброени в член 10 от Регламент № 1408/71).

56 — Член 71, параграф 1, буква а) от Регламент № 1408/71 предвижда по същество, че пограничен работник, който е безработен и по време на последната си заетост е пребивавал на територията „на държава членка, различна от компетентната държава“, получава обезщетения за безработица или за сметка на компетентната институция (ако е частично или временно безработен), или за сметка на институцията на страната, в която пребивава (ако е напълно безработен).

57 — Решение от 11 ноември 2004 г. (C-372/02, EU:C:2004:705, т. 29).

107. Обратно на поддържаното от правителството на Обединеното кралство обаче, решение Kuusijärvi [58] не изключва такова тълкуване. Наистина, след като квалифицира като семейно обезщетение (а не като обезщетение за болест) обезщетението, разглеждано в делото, по което е постановено това решение, Съдът се произнася по тълкуването не на член 22, параграф 1, буква б), а на членове 73 и 74 от Регламент № 1408/71 [59]. Тези разпоредби обаче не се отнасят за запазването на обезщетение, което работникът е започнал да получава преди смяната на пребиваването си [60].

в) Телеологично тълкуване

108. По-горе описаното буквално тълкуване се потвърждава от телеологичния прочит на член 13, параграф 2, буква е) от Регламент № 1408/71.

109. Преди да се въведе член 13, параграф 2, буква е) от посочения регламент с Регламент (ЕИО) № 2195/91 [61], Съдът приема в решение Ten Holder [62], че при отсъствие на специална разпоредба за приложимо законодателство за работниците, които спират да упражняват професионална дейност в една държава членка и няма да работят в друга държава членка, продължава да се прилага законодателството на държавата членка по мястото на последната им заетост съгласно член 13, параграф 2, буква а) от същия регламент.

110. Впоследствие Съдът стеснява този извод само за положенията, в които работникът само временно е спрял всякаква професионална дейност [63]. Следователно положението на лице, което е спряло окончателно да работи, вече не се обхваща от нито от една от стълкновителните норми в дял II от Регламент № 1408/71 [64].

111. С въвеждането на член 13, параграф 2, буква е) от Регламент № 1408/71 законодателят цели да се запълни празнината, установена вследствие на тази съдебна практика [65]. Затова той решава за работник, който е спрял — окончателно или временно [66] — всякаква професионална дейност, да се прилага правото на държавата членка, в който той пребивава.

112. Ако тази държава членка се приеме като компетентна държава по смисъла на член 22, параграф 1, буква б) от посочения регламент, този работник вече не попада в приложното поле на същата разпоредба. Наистина, той не може да пребивава по дефиниция в „държава членка, различна от компетентната държава“ [67].

58 — Решение от 11 юни 1998 г. (C-275/96, EU:C:1998:279).

59 — Решение от 11 юни 1998 г., Kuusijärvi (C-275/96, EU:C:1998:279, т. 71).

60 — Освен това член 73 от Регламент № 1408/71 се отнася не за „компетентната държава“, а за държавата членка, законодателството на която се прилага за работника.

61 — Регламент на Съвета от 25 юни 1991 г. за изменение на Регламент № 1408/71 и на Регламент № 574/72 (ОВ L 206, 1991 г., стр. 2).

62 — Решение от 12 юни 1986 г. (302/84, EU:C:1986:242, т. 15).

63 — Вж. решения от 21 февруари 1991 г., Noij (C-140/88, EU:C:1991:64, т. 9 и 10), от 21 февруари 1991 г., Daalmeijer (C-245/88, EU:C:1991:66, т. 12 и 13) и от 10 март 1992 г., Twomey (C-215/90, EU:C:1992:117, т. 10).

64 — При тези условия разпоредбите на дялове II и III от Регламент № 1408/71 допускат за лице, което се намира в такова положение, да се прилага правото на държавата членка, в която то пребивава (вж. решение от 21 февруари 1991, Noij, C-140/88, EU:C:1991:64, т. 15).

65 — Вж. третото съображение от Регламент № 2195/91.

66 — Вж. решение от 11 юни 1998 г., Kuusijärvi (C-275/96, EU:C:1998:279, т. 40).

67 — По същия начин работникът, жертва на трудова злополука или на професионална болест в една държава членка, след спиране на професионалната си дейност и смяна на пребиваването си в друга държава членка би загубил възможността да се ползва от обезщетенията за трудова злополука и професионални болести от страна на първата държава членка съгласно член 55, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71. Всъщност тази разпоредба, както и член 22, параграф 1, буква б) от този регламент, се отнасят за работник, „който, след като е придобил право на обезщетения за сметка на компетентната институция, е получил разрешение от тази институция да се завърне на територията на държавата членка, в която пребивава или да смени пребиваването си на територията на друга държава членка“.

113. На първо място, доколкото биха били в противоречие с принципа на запазване на придобитите права, закрепен в Регламент № 1408/71[68], съмнявам се, че законодателят е желал настъпването на такива последици. Освен това нищо в текста на този регламент, нито в подготвителните работи не подсказва, че той е имал за цел чрез въвеждането на член 13, параграф 2, буква е) от посочения регламент да изключи прилагането на член 22, параграф 1, буква б) от същия регламент за положението на неактивните работници.

114. На второ място, ако получателят на парично обезщетение за болест бъде лишен от него от момента на смяната на пребиваването си в друга държава членка, по този начин той de facto би бил възпрепятстван да смени пребиваването си, освен ако не прекъсне лечението си. Подобна последица според мен е в противоречие с целта да се насърчава мобилността на работниците, преследвана от същият регламент, както и с член 48 ДФЕС[69].

115. На трето място, струва ми се, че тълкуването, което поддържам, е в съответствие с останалите разпоредби на Регламент № 1408/71, които свидетелстват за волята на законодателя да не допусне разходите за някои обезщетения за болест да останат в тежест на държавата членка по пребиваване за лице, което никога не е работило в тази държава. По-специално член 28, параграф 1 от този регламент предвижда, че когато пенсионер получава пенсия съгласно законодателството на една държава членка, той няма право на обезщетения за болест съгласно законодателство държавата членка, в която пребивава, но той получава обезщетенията в тежест на институцията на първата държава членка, доколкото той би имал право, ако пребиваваше в тази държава.

г) Заключение

116. С оглед на всички тези съображения считам, че компетентна държава по смисъла на член 22, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71 означава държавата членка, съгласно законодателството на която е било придобито правото, запазването на което се иска въз основа на тази разпоредба. Затова, въпреки че законодателството на Обединеното кралство е престанало да бъде приложимо за г-жа Tolley поради смяна на пребиваването ѝ, така че за нея е станал приложим испанският закон по силата на член 13, параграф 2, буква е) от този регламент, Обединеното кралство остава компетентна държава по смисъла на член 22, параграф 1, буква б) от същия регламент, що се отнася до запазване правото да получава компонента „грижа“ на DLA.

5. За незаконосъобразността на условията за пребиваване

117. За да се отговори на втората част от третия въпрос, трябва по-нататък да се прецени дали член 22, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71 допуска условие за пребиваване като предвиденото от законодателството на Обединеното кралство.

118. В тази насока правителството на Обединеното кралство изтъква, че дори да се предположи, че тази държава членка е определена като компетентна държава по смисъла на посочената разпоредба, както следва от нейния текст, тя е приложима само ако работникът отговаря на условията, изисквани от тази държава, за да има право на обезщетенията. Обединеното кралство обаче било поставило това право в зависимост от условието за пребиваване, чиято законосъобразност се оспорва в главното производство.

68 — Вж. шестото съображение от Регламент № 1408/71.

69 — Вж. първо и второ съображение от Регламент № 1408/71.

119. Този довод не може да се приеме. Наистина, както отбелязва генералният адвокат Jacobs в заключението си по дело Kuusijärvi, „ако [правото, което предоставя член 22, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71] можеше да се обезсили чрез условие за пребиваване, поставено от националния закон, тази разпоредба би била напълно лишена от смисъл“ [70].

120. При това положение според мен правото на Съюза допуска компетентната по смисъла на тази разпоредба държава да преразгледа, ако вътрешното ѝ право предвижда това, правото на обезщетение или неговия размер в зависимост от такива фактори като равнището на живота в държавата на пребиваване или промяната в нуждите на заинтересования. Тя не би могла обаче да лиши последния от това право само защото той пребивава в друга държава членка.

6. За последиците от липсата на разрешение

121. Съгласно член 22, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71 получателят на парично обезщетение за болест има право да продължи да го получава след смяна на пребиваването си само ако е получил разрешение от компетентната институция за това. От акта за преюдициално запитване обаче е видно, че г-жа Tolley не е поискала, нито a fortiori получила такова разрешение от компетентната институция на Обединеното кралство. Въпреки това запитващата юрисдикция счита, че ако тя беше поискала такова разрешение, би трябвало то да ѝ бъде дадено [71]. Наистина член 22, параграф 2 от този регламент ограничава възможността за отказ да се издаде такова разрешение само в случай — който не се отнася за положението на г-жа Tolley — че „се установи, че движението на съответното лице би могло да навреди на здравословното му състояние или на предоставяното медицинско лечение“.

122. Ето защо, все в рамките на втората част на трети въпрос, още по-нататък следва да се прецени дали липсата на разрешение изключва прилагането на член 22, параграф 1, буква б) от посочения регламент дори когато разрешението не би могло да бъде отказано, ако бъде поискано.

123. Регламент № 1408/71 не предвижда никаква приложима санкция, когато въпреки че не е налице нито едно обстоятелство, даващо основание на компетентната държава членка да откаже да издаде разрешение, в административно отношение заинтересованият не разполага с разрешение.

124. В това отношение считам за полезно да разгледам отблизо целите на условието за разрешение, посочено в член 22, параграф 1, буква б) от този регламент. Член 22, параграф 2 от същия регламент според мен сочи, че с това условие се цели да се избегне диспропорционалната тежест за държавата, която изплаща обезщетението, ако получаващото го лице отиде в друга държава членка, където здравословното му състояние може да се влоши или да се навреди на лечението му, довеждайки по такъв начин до нарастване на разходите за първата държава членка [72].

70 — Заключение по дело Kuusijärvi (C-275/96, EU:C:1997:613, т. 65). Противно на твърдението на правителството на Обединеното кралство, Съдът не отхвърля такъв подход (вж. т. 107 от настоящото заключение). Вж. също така по аналогия решение от 30 юни 1966 г., Vaassen-Göbbels (61/65, EU:C:1966:39, стр. 399) и заключението на генералния адвокат Darmon по дело Newton (C-356/89, EU:C:1991:98, т. 23).

71 — Констатирам, че на тази основа Upper tribunal (Висш съд) е приел, че г-жа Tolley е имала право да пренесе компонента „грижа“ от DLA след смяната на пребиваването си, въпреки че не е разполагала с разрешение за това (Secretary of State for Work and Pensions с/у LT (DLA) [2012] UKUT 282 (AAC), т. 88 и 89).

72 — Това съображение има особено значение, когато държавата, която дължи съответното обезщетение (която е компетентна държава по смисъла на член 22, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71), е също така компетентна държава съгласно стълкновителните норми по член 13, параграф 2 от този регламент, така че тя е длъжна да понесе разходите за осигуряване за болест, свързани с увреждане на здравословното състояние на заинтересования. Това е от значение обаче също така когато държавата, която дължи това обезщетение, вече не е компетентна държава съгласно тези стълкновителни норми. В действителност в тази хипотеза държавата, която дължи обезщетението, ако е необходимо, ще остане задължена да продължава да го изплаща за по-дълъг период съгласно член 22, параграф 1, буква б) от посочения регламент.

125. Затова тълкуването, че дори при липса на разрешение за това работникът има право да продължи да получава обезщетението, когато смяната на пребиваването му не може да навреди на здравословното му състояние или на предоставяното медицинско лечение, може да попречи на постигането на тази цел. Действително такова тълкуване би могло да насърчи работника да смени пребиваването си, без да поиска или да получи разрешение. Така a posteriori би могло да се окаже, че тази смяна може да навреди на здравословното му състояние или на медицинското му лечение.

126. При тези условия член 22, параграф 1, буква б) и параграф 2 от Регламент № 1408/71 не може да задължи държавите членки да предоставят на работника възможността да се ползва от член 22, параграф 1, буква б) от този регламент, след като не е получено разрешение за това преди смяната на пребиваването на работника [73].

127. Въпреки това припомням, че Регламент № 1408/71 координира, без да хармонизира, националните схеми за социална сигурност [74]. От тази гледна точка, след като този регламент не предвижда последици при липса на разрешение съгласно член 22, параграф 1, буква б) от него, за държавите членки остава възможността да предоставят на работника, в съответствие с техните национални законодателства, правото да пренася обезщетенията, предвидени от тази разпоредба, дори и при това положение [75]. Това важи в още по-голяма степен, тъй като признаването на такива права, с които се предоставя на работниците мигранти по-широка защита от тази, която произтича от посочения регламент, допринася за постигането на целта да се улесни свободното движение на работниците, на която се основава същият регламент [76].

V – **Заключение**

128. С оглед на всичко изложено дотук предлагам на Съда да отговори на въпросите, поставени от Supreme Court of the United Kingdom) (Върховен съд на Обединеното кралство), както следва:

„1) Помощ като компонента „грижа“ от Disability Living Allowance (помощ за издръжка на лица с увреждания) съставлява обезщетение за болест по смисъла на член 4, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 година за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица, самостоятелно заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността, в редакцията му, изменена и актуализирана с Регламент (ЕО) № 118/97 на Съвета от 2 декември 1996 година, изменен с Регламент (ЕО) № 1386/2001 на Съвета от 5 юни 2001 година.

2) Член 13, параграф 2, буква е) от Регламент № 1408/71 в редакцията му, изменена и актуализирана с Регламент № 118/97, изменен с Регламент № 1386/2001, трябва да се тълкува в смисъл, че лицето престава да бъде подчинено на законодателството на една държава членка, когато по силата на нейното национално право за него престане да се прилага схемата за социална сигурност на тази държава членка. Същото важи, дори това лице да продължава да бъде осигурено за риска старост по силата на законодателството на посочената държава членка, в смисъл че от своя страна същото лице ще има право на пенсия, ако отговаря на условията за осигурителен стаж при навършване на законоустановената пенсионна възраст.

73 — Вж. по аналогия относно условието за предварително разрешение, предвидено в член 22, параграф 1, буква в) от Регламент № 1408/71, решение от 23 октомври 2003 г., Inizan (C-56/01, EU:C:2003:578, т. 24).

74 — Вж. по-специално решение от 14 октомври 2010 г., Van Delft и др. (C-345/09, EU:C:2010:610, т. 99 и цитираната съдебна практика).

75 — Вж. по аналогия решение от 20 май 2008 г., Bosmann (C-352/06, EU:C:2008:290, т. 27—31).

76 — Вж. в този смисъл решение от 12 юни 2012 г., Hudzinski и Wawrzyniak (C-611/10 и C-612/10, EU:C:2012:339, т. 57).

Националната юрисдикция трябва да определи с оглед на обстоятелствата по спора, с който е сезирана, момента, в който законодателството на Обединеното кралство престава да бъде приложимо по смисъла на член 13, параграф 2, буква е) от този регламент, в съответствие с критериите, установени в точка 19, позиция „Обединено кралство“ от приложение VI към посочения регламент.

3) Лице, което престане да бъде подчинено на законодателството на една държава членка, без законодателството на друга държава членка да е станало приложимо за него съгласно от член 13, параграф 2, точки а)—д) от Регламент № 1408/71 в редакцията му, изменена и актуализирана с Регламент № 118/97, изменен с Регламент № 1386/2001, и което следователно е подчинено на законодателство на държавата членка, където пребивава, по силата на буква е) от тази разпоредба, независимо от това има право по силата на член 22, параграф 1, буква б) от същия регламент и в съответствие с условията, предвидени от тази разпоредба, да продължи да получава обезщетенията за болест, които е започнало да получава в тежест на институцията на първата държава членка преди смяната на пребиваването си във втората държава членка.

4) Понятието „заето или самостоятелно заето лице“, определено в член 1, буква а) от Регламент № 1408/71 в редакцията му, изменена и актуализирана с Регламент № 118/97, изменен с Регламент № 1386/2001, и съдържащо се по-специално в член 22, параграф 1, буква б) от този регламент, се отнася за лице, което е прекратило всякаква дейност като заето или като самостоятелно заето лице, при условие че това лице е осигурено, дори само за един риск от посочените в член 1, буква а) от този регламент, въз основа на задължително или доброволно осигуряване в рамките на обща или специална схема на социална сигурност, при това независимо от наличието на трудово правоотношение.

5) Член 22, параграф 1, буква б) от Регламент № 1408/71 в редакцията му, изменена и актуализирана с Регламент № 118/97, изменен с Регламент № 1386/2001, не допуска държава членка да поставя запазването на правото да се получава парично обезщетение за болест в зависимост от условие за пребиваване, каквото е разглежданото в главното производство.

6) Член 22, параграф 1, буква б) и параграф 2 от Регламент № 1408/71 в редакцията му, изменена и актуализирана с Регламент № 118/97, изменен с Регламент № 1386/2001, трябва да се тълкува в смисъл, че лице, което е прекратило всякаква дейност като заето или самостоятелно заето лице и е започнало да получава парични обезщетения за болест в една държава членка преди смяната на пребиваването си в друга държава членка, запазва и след тази смяна правото да получава тези обезщетения от институцията на първата държава членка, при условие че е получило разрешение за това“.